

Løgmaður eftirlýsir liberalisering og effektivisering av okkara sölupolitikki

við aktivari medvirkan frá Føroya Fiskasølu

— Eg eftirlýsi aktiva medvirkan frá Føroya Fiskasølu til ta liberalisering og effektivisering, ið hon — sum umboð fyri eitt lutvíst privat vinnulív — skuldi verið fremsti forsprákari fyri. Persónliga eri eg komin til ta niðurstøðu, at ein verulig liberalisering tænti bæði Fiskasøluni og samfelagnum nógv betri enn verandi skipan, sigur Atli Dam, løgmaður í eini grein í seinasta nummarinum av blaðnum hjá Føroya Fiskasølu, »Okkara millum«, sum júst er útkomið.

At Fiskasøla — ella blaðstjórin á »Okkara millum« — hevur gjørt av at hysa sjónarmiðum hjá blaðfólki og øðrum uttan fyri lutfelagið, má metast skilagott og merkir vónandi, at áður afturlatnar dyr verða opnaðar, og at eitt kjak tekur seg upp, sum kann skapa broytingar, ið menna okkara samfelag og minka um gjaldsjavnatrupulleikar okkara.

Hesir trupulleikar hava verið sera nógv frammi í kjakinum seinastu árin, og tykist sum einasta loysn er samansett av afturhaldi í lögum (og lán-tøkum) til endamálið, ið tola at biða, og framfýsni í lögum, til náttúrugivið tilfeingi, sum higartil hevur verið litið troytt.

Men eisini hetta tilfeingið er avmarkað, og verður tað tí royndi parturin av vinnulívinum, sum framvegis má bera, sum hann hevur orku til, men møguleikarnir hjá honum eru neyvt avmarkaðir, og verður tí døðugt týðningarmikið at menna orkuna við góðum sölurbeiði, so meir fæst fyri framleiðsluna.

Í valstriðnum seinast og áður hevur undirritaði havt sera nógv frammi, at vit máttu koppla kjakinum heilt á og venda argumentationini 180 stig.

Sama valdi eg mær til reyðan trád á seinasta fiskivinnutingi og geri tað aftur í dag.

Vit áttu fritt at fara á øllum hævum og øktu veiði okkara ár um ár. Tá bar til at dúva upp á at selja hesa øktu veiði sum bulkvøru til eitt fátal av keyparum, tí økta nøgðin gav fleiri krónur.

Nú er nøgðin rættiliga væl definerað — ið hvussu er, um ein hampilig veiði-

stýring fæst í lag — og avmarkað, tí mugu vit seta okkum spurningin:

»Hvat skulu vit hava í krónum fyri hesa nøgd, so nóg mikið verður til hýrur, renting, framleiðslukostnað, kapitalvøkstur og til at reka samfelagið?»

Hesin øvugt setningur setir sjálvsagt heilt onnur

og nýggj krøv til sölusiðuna, ja, krevur eina heilt nýggja og líðliga skipan í mun til hana, vit hava livað við, og sum reelt — um ikki formelt — hevur havt monopoldám ella trustlíki.

Niðanfryi eru nakrar

Atli Dam, løgmaður: — Dugi ikki at siggja, at ein so stór, sterk og roynd sála, sum Føroya Fiskasøla hevur við so faum alternativum hevur nakað at óttast. Hon átti sjálf at roynt at fingið sær ein eggjara og »katalysator« at arbeiðt saman við. Hetta vil geva arbeiðslíkindi til teir entreprenørar, eg fyrr havi nevnt.

hugsanir, eg havi um söluskipan okkara og nøkur ynski, eg kundi havt til sölupolitikk okkara fram-yvir.

Havi av og á víst á eitt litið og einfalt rokni-stykki, sum sigur, at yvir eitt heilt stutt tíðarskeið, mugu vit økja útflutnings-virðið av verandi framleiðslu við 50%, t.v.s. til 3.000 mió. kr. Tá svara vit okkara skyldur, kunnu endurnýggja »kapital-apparatid« og sleppa undan teirri umfordeiling, sum liggur í øllum studningsskipanum, ið bert eru gagnligar upp á styttri sikt, og sum í longdini forða fyri, at órationellir partar av vinnuni sleppa at endurnýggja.

Einfeld, barnslig og »flott« argumentation, ið einki hevur við veruleikan at gera, kanst tú siga, men kortini verður neyðugt at taka stóði í hesum tali — ella tali, ið er munandi hægri enn verandi útflutningsvirði — og so rokna aftureftir fyri at finna útav, hvørjar veiður og framleiðslur geva hesa krónunøgd, og hvør skipan ið kann greiða hesar sölur.

Tveir ella fyra seljarar, ið selja bulkvøru til ein ella fáar keyparar í hvørjum landi, greiða tað ikki. Vit skulu nógv longur út í liðini, har eitt stórt tal av seljarum røkkur so nær sum gjørligt til sjálvan brúkaran.

Hetta finst ikki longur, sigur tú.

Nei, tað er rætt, men tað er so stutt síðani, at so var, og so seint sum heystið 1984 kendi ein seg noyðdan at vísa á, at tá ið

20-30 útlendskir seljarar hvørja viku reikaðu runt í okkara litla landi fyri at »formidla« okkara nýtslu, so var tíð uppá, at vit vendu okkum til útheimin á sama hátt.

At onkur annar var komin til somu sannfering sást av, at júst tá boðaði Føroya Fiskasøla frá, at hon setti nýggja kós og søkti eftir fólki til eitt meira fjøltáttað sölur-arbeiði longri úti á markini.

So nú eru vit á veg!

Lat meg beinanvegin sum eitt positivt tekin nevna skringingina í »Okkara millum«, ið seinastu tvey árin gott nokk framvegis er eyð so kend av sjálvsverju og rättvisgeran av egnum maktfullkomuleika, men har tað oftast millum reglurnar — og eisini beinleiðis — verður framdur sjálvskritikkur ella fráboðað, at slíkt, ið mett er skeivt, er rættað, og sum, ið ikki bleiv gjørt nóg væl, verður øðrvísi komandi, t.d. tá ið stjórin í januarblaðnum sigur, »at hóast ágang á Fiskasøluna, er víðurkent, at solan av toska- og hýsúdrátti er í lagi, meðan solan av kongafiski og blálongu verður betri í komandi tíð.«

Økt starvsfólkatal í almennari umsiting verður ongantíð »populert«. Tað nevnist óneyðugt bureaukrati, men tá Fiskasølan kunnger, at nú eru 85 fólk í starvi í eini meira fjøltáttadari organisatión við